

بررسی مسئلهٔ تلقیح مصنوعی
در نگاه فقهی

www.ketab.ir

استاد: محمدحسین ابراهیمی

سر شناسه:	ابراهیمی، محمدحسین، ۱۳۲۹
عنوان و پدیدآورنده:	بررسی مسئله تلقیح مصنوعی در نگاه فقهی / محمدحسین ابراهیمی
مشخصات نشر:	قم: نشر تأمین، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری:	۱۷۲ ص.
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۸۰۴۷-۷۵-۲
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا
موضوع:	تلقیح مصنوعی انسان (فقه)
موضوع:	تلقیح مصنوعی انسان (فتواها)
موضوع:	انسان - تولیدمثل - جنبه‌های مذهبی - اسلام
رده بندی کنگره:	۱۳۹۳ الف ۲ / ۶ / ۱۹۸ ۲۲
رده بندی دیویی:	۳۷۹ / ۲۹۱
شماره کتابشناسی ملی:	۳۷۹ / ۶۴۹

بررسی مسئله تلقیح مصنوعی در نگاه فقهی
استاد محمدحسین ابراهیمی

ناشر: نشر تأمین ■ نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۳
لیتوگرافی: ترام اسکندر ■ چاپ: زیتون
شمارگان: ۱۰۰۰ ■ قیمت: ۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۰۴۷-۷۵-۲

تلفن ناشر: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۹۲۰۵

فهرست مطالب

- تقریظ آیت الله العظمی صافی گلپایگانی دامت برکاته ۱۱
پیشگفتار هیئت نشر تأمین ۱۳
مقدمه نگارانه ۱۵

بخش اول

کلیات

- فصل اول: معنای تلقیح در متون معتدله ۲۱
تلقیح مصنوعی ۲۱
معنای لغوی و اصطلاحی تلقیح ۲۲
تلقیح مصنوعی ۲۴
اقسام تلقیح مصنوعی ۲۵
بارداری ۲۶
فصل دوم: اعتقاد منفی ۲۹
آیا عقیم بودن نوعی بیماری است؟ ۳۰
نتیجه بحث ۳۳
سالم سازی و صالح پروری ۳۵
نسل آدم خلیفه الله ۳۶

- فصل سوم: انواع تلقیح مصنوعی و مسائل و احکام آن ۳۹
- شکل اول: ۳۹
- شکل دوم: ۴۰
- شکل سوم: ۴۱
- شکل چهارم: ۴۲
- شکل پنجم: ۴۳
- شکل ششم: ۴۳
- شکل هفتم: ۴۴
- شکل هشتم: ۴۴
- شکل نهم: ۴۵
- شکل دهم: ۴۵
- شکل یازدهم: ۴۶
- شکل دوازدهم: ۴۷
- شکل سیزدهم: ۴۷
- شکل چهاردهم: ۴۸
- شکل پانزدهم: ۴۸
- شکل شانزدهم: ۴۹
- خلاصه کلام ۴۹
- فصل چهارم: حدود شرعی ۵۳
- معنای حدود شرعی ۵۵
- اختلاط میاه و حفظ نَسَب از دید روایات ۵۶
- آیه ۱۳ سوره حجرات، حکمت مجزا بودن قبایل ۵۸

- ۵۹..... توضیح بیشتر مواد آیه.....
- ۶۱..... دو معنا برای (جعلنا).....
- ۶۳..... خویشاوندی سببی و نسبی.....
- ۶۴..... نحوه استدلال به آیه شریفه.....
- ۶۴..... استعمال نطفه در قرآن کریم.....
- ۶۶..... استعمال نطفه در لغت.....
- ۶۹..... فصل پنجم: تاریخ تلقیح مصنوعی.....
- ۷۰..... پیشینه فقهی بحث.....
- ۷۱..... طرح اولیه مسئله از زمان شیخ طوسی تا امام خمینی (ره).....
- ۷۲..... فتوای مرحوم آیت الله سید ابوالقاسم خویی رحمته الله علیه.....
- ۷۴..... مسئله دیگر.....
- ۷۵..... طرح مسئله در تحریرات سید.....

بخش دوم

مباحث تلقیح مصنوعی

- ۷۹..... فصل اول: برخی از آیات و روایات درباره اثبات مادر نسبی و عرفی.....
- ۸۰..... سند این قاعده.....
- ۸۳..... اطلاق عنوان مادر.....
- ۸۴..... مادران در قرآن.....
- ۸۵..... نحوه استدلال.....
- ۸۹..... فصل دوم: دیدگاه فقهی و حقوقی در این مسئله.....
- ۸۹..... عناوین اصولی.....
- ۹۰..... اصالة الإحتیاط.....

- ۹۰..... اصالة البرائة
- ۹۱..... ترجیح قول احتیاطی بر برائتی
- ۹۲..... برائت، اصل اوّل در شبهات تحریمی
- ۹۴..... اصلاح نطفه
- ۹۴..... شک در تخمک زن اجنبی
- ۹۵..... حکم طفل در رحم جایگزینی
- ۹۷..... فصل سوم: مسئله تلقیح مصنوعی در پرتو آیات قرآنی
- ۹۸..... روایت دوم در ذیل آیه از ابوبصیر
- ۹۹..... آیه دوم
- ۹۹..... استدلال به آیه شریفه
- ۱۰۰..... نقد مطلب
- ۱۰۰..... آیه سوم
- ۱۰۱..... توضیح آیات
- ۱۰۱..... آیه چهارم
- ۱۰۲..... استدلال به آیه
- ۱۰۳..... تفصیل بیشتر آیه
- ۱۰۵..... استدلال به آیه ۱۳ حجرات
- ۱۰۷..... فصل چهارم: تلقیح مصنوعی در حوزه روایات
- ۱۰۷..... روایت اوّل
- ۱۰۹..... روایت دوم
- ۱۱۰..... روایت سوم از ابوبصیر
- ۱۱۱..... روایت چهارم

بخش سوم

نظریات فقہا دامت برکاتہم

- فصل اول: نظر آیت اللہ صافی درباره تلیح ۱۱۵
- اذن صاحب طفل ۱۲۰
- پدر و مادر کدام است؟ ۱۲۱
- استفادہ از نطفہ اجنبی ۱۲۲
- استفادہ از نطفہ مردہ ۱۲۵
- حکم شبیہ سازی انسان ۱۲۶
- خلاصہ نظر آیت اللہ صافی در این بارہ ۱۲۷
- فصل دوم: آیت اللہ سبحانی ۱۳۱
- آیت اللہ سبحانی ۱۳۱
۱. نظر حضرت آیت اللہ سبحانی، اجماع بہ برخی مسائل تلیح ۱۳۱
- نکتہ اول: ۱۳۳
- نکتہ دوم: ۱۳۳
- نکتہ سوم: ۱۳۴
- نکتہ چہارم: ۱۳۴
۲. حضرت آیت اللہ مؤمن قمی ۱۳۵
- تعلق طفل بہ صاحب نطفہ ۱۳۶
- فقہ الحدیث ۱۳۷

بخش چہارم

دیدگاہا

- فصل اول: کتاب فقہ و احکام پزشکی ۱۴۱

۱۴۳	روایت دوم
۱۴۴	روایت سوم
۱۴۵	توضیح روایت
۱۴۶	سند روایت
۱۴۶	رای آیت الله مؤمن قمی در این باره
۱۴۹	فصل دوم: دیدگاه برخی از صاحبان فتوا
۱۵۰	تلقیح مصنوعی در فتاویٰ برخی فقهای معاصر
۱۵۲	فتاویٰ آیت الله صانعی
۱۵۳	حکم اسپرم متوفی
۱۵۷	فصل سوم: خرید و فروش نطفه
۱۵۸	موضوع شُمت
۱۶۰	انواع بیع منی
۱۶۲	ارزش مالی داشتن منی
۱۶۳	منابع کتاب
۱۶۷	فهرست آیات
۱۷۱	فهرست روایات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين وصلّى الله على أشرف الأنبياء والمرسلين سيدنا أبي القاسم محمد و
على آله الطيبين الطاهرين سيما بقية الله في الأرضين

قال الله الحكيم: «رَبَّنَا أَلِّمْنَا الْقَلَمَ وَمَا يَشْكُرُونَ»

فضیلت علم و ارزش والای علماء و دانشمندان در دین مبین اسلام بر کسی
پوشیده نیست که قرآن کریم می فرماید:

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

از میان علوم من علمی که بر همه دانش ها برتری داد، علم فقه و یادگیری
احکام و دستورالعمل بر عبادت حق باشد که در سایه آن، دنیا و آخرت انسان ها
با عمل نمودن به آنها تأمین می شود و سعادت دارین و تقرب به خداوند
متعال را دربردارد.

حوزه علمیه قم از بدو تأسیس و حتی قبل از آن تا کنون این وظیفه بزرگ را
بر دوش کشیده و بحمدالله در نشر معارف نورانی قرآن و احکام الهی عليهم السلام
موفق بوده است. بحمدالله فاضل ارجمند جناب مستطاب حجة الاسلام آقای
محمد حسین ابراهیمی دامت تایداته در این راستا کوشش های زیادی کرده اند
که شایسته تقدیر و تشویق می باشند.

حقیر هم از ایشان تشکر نموده و توفیقات بیشترشان را در ظل عنایات حضرت
بقیه الله الاعظم ارواح العالمین له الفداء از خداوند متعال مسألت دارم.

۲۳ ربیع الثانی ۱۴۲۵

لطف الله صافی

پیشگفتار هیئت نشر تأمین

خواننده محترم! کتابی که در دست دارید، بازگو کننده برخی دیدگاه‌های فقهای عتوقی مؤلف محترم پیرامون بررسی مسئله تلقیح مصنوعی از نگاه فقهی می‌باشد که مؤلف به جواب دادن شرعی به این موضوع و مسائل پیرامون آن پرداخته است.

جناب استاد، چند سال پیرامون این مسئله به تحقیق و تدریس پرداخته است که اینک عنوان یک رساله فقهی درباره مسائل مستحدثه تلقیح مصنوعی می‌باشد. استاد در خلال مباحث خود در حوزه علمیه به دیدگاه برخی از فقهای بنام پرداخته و از خرمن معلومات اساتید فن بهره لازم برده است. به طور واضح در عصر کنونی مسائل نوظهوری در عرصه فقه مطرح می‌شود که بررسی آن لازم بوده و روشن نمودن جایگاه آن در حوزه دین مطلوب است.

استاد در این کتاب علاوه بر نوشته‌های صاحبان نام در این عرصه، از مباحث قرآنی و مباحث تفسیری نهایت استفاده را برده است. در

ضمن این مطالب علمی به فارسی با قلمی شیوا تحریر شده که همه طبقات از آن بهره‌مند شوند.

امید است نشر تأمین بتواند تحقیقات علوم قرآنی و تفسیری استاد را به موقع در اختیار اهل معرفت قرار بدهد.

هیئت نشر تأمین

قم - ۱۳۹۲

www.ketab.ir